

Pari huomautusta väitöskirjan esittelystä

Olen ilahtunut väitöskirjani saamasta huomiosta *Virittäjän* numerossa 3/2013 (Jantunen 2013), mutta olen hämilläni huomattessani, että tutkimukseni viitekehys on nimetty väärin konstruktioikieliopiksi ja tätä on myös käytetty kirjan arvioinnin perusteena. Minulla ei ole mitään konstruktioikielioppia vastaan, päinvastoin: mainitsenhan käyttäneeni sitä työssäni virikkeenäkin, mutta varsinaisia kehyksiä työlleni olivat korpuspohjainen leksikografia ja käyttöpohjainen tutkimussuuntaus (Heinonen 2013: 23).

Ihmettelen myös kysymystä, ”missä määrin *Kielitoimiston sanakirja* on alun alkaen pyrkinyt kuvaamaan idiomien variaatiota”, sillä olenhan jo siihen vastannut: ei kovinkaan paljon. *Kielitoimiston sanakirja* on tyyppillinen yleissanakirja, jolla on lukuisia tavoitteita eikä variaationkuvaus ole niistä keskeisimpiä (Heinonen 2013: 2, 21, 70). Mahdollisimman laaja vaihtelukuvaus ei ole edes mielekäs tavoite sanakirjalle (mts. 68, 216).

Jantunen kritisoi väitöskirjaa myös toisen käden lähteiden käytöstä ja kollokaation puutteellisesta määrittelystä. Ilmeisesti nämä moitteet juontavat juurensa kohdasta, jossa esittelen käsitteen kollokaatio kaksi eri tulkintaa, ”leksikaalinen kollokaatio” ja ”tilastollinen kollokaatio” (Heinonen 2013: 13–14); toisin sanoen tarkastelen käsitettä laajemmin kuin monesti on tapana. Todensin kahtalaisuuden käytämällä lähteenä esitelmäpaperia, jossa

tämä seikka artikuloidaan erityisen selvästi. Myös esimerkiksi Williams (2005) esittää saman jaon, mutta tämä lähde jäi vahingossa pois viitteistä. Murphyn lain mukaan samasta kohdasta jäivät pois myös tilastollista kollokaatiota tarkemmin selventävät teokset, joita Jantunen oman tutkimustaustansa vuoksi luonnollisesti osasi kaivata. Toisaalla työssäni viitataan kyllä muiden muassa Sinclairiin ja Stubbsiin, ja koen, ettei käyttämiäni lähteitä voi yleisemmin kuvailla toisen käden lähteiksi.

TARJA HEINONEN
etunimi.sukunimi@kotus.fi

Lähteet

- HEINONEN, TARJA RIITTA 2013: *Idiomien leksikaalinen kuvaus kielenkäytön ja vaihtelun näkökulmasta*. Helsinki: Helsingin yliopisto 2013. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-10-8555-0>.
- JANTUNEN, JARMO HARRI 2013: Kuvaus idiomien ja vertausten leksikaalisesta variaatiosta. – *Virittäjä* 117 s. 424–427. *Kielitoimiston sanakirja*. Kotimaisten kielten keskuksen julkaisuja 170. Helsinki: Kotimaisten kielten keskus 2012.
- WILLIAMS, GEOFFREY 2005: Review. John M. Sinclair, Susan Jones and Robert Daley. English Collocation Studies. The OSTI report. – *International Journal of Lexicography* 18 s. 391–393.